

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.155

26.12.2024.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 154. sednice Komisije za žalbe, održane 26.12.2024. godine u 18 sati u Medija centru.

Prisutni svi članovi Komisije: Nadežda Budimović, Jelena Petković, Filip Švarm, Ana Martinoli, Sanja Pavlović, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Milena Vasić i Rodoljub Šabić

Ostali prisutni: Lazar Uzelac, Simeun Krgović, Vladimir Popović i Nikola Paripović, studenti Fakulteta za sport, Ivana Kragulj (NUNS), Darko Pavlović (Fonet), Danica Đokić (Slavko Ćuruvija fondacija), Dragan Ilić (HOP portal) i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Jasmine Paunović na tekst objavljen na portalu "Politika.rs"
2. Razmatranje žalbe Bojane Savović na tekst objavljen na portalu "Politika.rs"
3. Razmatranje žalbe Aladina Paučinca na tekst objavljen na portalu "Informer.rs"
4. Razmatranje žalbe Aladina Paučinca na tekstove objavljene na portalu "Novosti.rs"
5. Razmatranje žalbe Aladina Paučinca na tekst objavljen na portalu "IndeksOnline"
6. Razmatranje žalbe Dragane Ćendić na tekst i komentare objavljene na portalu „Ozonpress“
7. Razmatranje žalbe Ane Martinoli na tekst objavljen na portalu „Novosti.rs“

Članovi Komisije su na početku sednice obavešteni da je stupio na snagu novi Kodeks novinara i novinarki Srbije, te da će Komisija od naredne sednice odlučivati u skladu sa odredbama tog dokumenta.

1.-2. Komisija je o žalbama Jasmine Paunović i Bojane Savović vodila objedinjenu raspravu, jer se žalbe odnose na isti tekst, i donela je jedinstvenu odluku u skladu sa dosadašnjim načinom rada. Iz rasprave i odlučivanja o žalbi bila je izuzeta Olivera Milošević, zaposlena u „Politici“. Žalbe Savetu za štampu u ime javnih tužiteljki Višeg javnog tužilaštva u Beogradu Jasmine Paunović i Bojane Savović, njihov advokat podneo je zbog teksta koji je „Politika“ objavila, pozivajući se na portal „Vaseljenska“. U tekstu se, između ostalog, navodi da su njih dve, „lažne Laure“, „u prethodnom periodu izazvale brojne skandale svojim delovanjem, a sve uz podršku zapadnih struktura i ambasadora Hila“, te da su „deo američke agende za podrivanje suvereniteta srpskog pravosuđa“. U toku rasprave, Jelena Petković ocenila je da je sporni tekst pamflet napisan isključivo kao napad na ličnost i karakter tužiteljki i tužilaca koji

se pominju, a kojim nije uvažen ni minimum profesionalnih standarda, te da se „Politika“ nije potrudila ni da ih pozove ili bilo šta proveri. Rekla je i da može da razume zašto nisu poslale demanti na ovakav tekst. Tamara Skrozza rekla je da je ovaj tekst plaši zato što predstavlja povratak u devedesete, što se potvrđuje već samim naslovom. Dodala je da „Politika“ već neko vreme prelazi „crvenu liniju“ i vraća se izveštavanju iz devedesetih, a svi „znamo kakve je posledice takvo izveštavanje imalo“. Ana Martinoli se saglasila sa tim da ovakvi tekstovi zabrinjavaju, da unose strah i nesigurnost i istakla da je zapanjena konstukcijama koje su odjek nekog vremena za koje je verovala da je davno za nama. Rodoljub Šabić je naveo da je reč o izuzetno malicioznom tekstu, te da nije reč ni i o kakvom propustu, nego o nameri da se „to tako odradi“, a Jelka Jovanović je naglasila i da je posebno opasno što se ovakve paškvile objavljuju u mediju sa najdužom tradicijom u Srbiji, jer deo javnosti „Politiku“ i dalje smatra ozbiljnim i pouzdanim medijem. Zlatko Čobović je dodao da „Politika“ i „Novosti“, kada neće da potpišu svoje novinare, a žele da objave takav tekst, koriste druge izvore, pa se „Politika“ u ovom slučaju pozvala na portal „Vaseljenska“. Naveo je da mu malo smeta što nije podneta žalba i protiv portala koji je izvorno objavio tekst, ali da je odluka o tome na žaliteljkama. Činjenica je da je medij odgovoran za sadržaj koji objavljuje, bez obzira da li je stvoren od strane urednika ili novinara tog medija ili je prenet iz drugog medija. Komisija je, nakon rasprave, jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1, 2 i 4, poglavlja I, tačka 1 poglavlja IV, tačke 1, 2 i 3 poglavlja V i tačka 1 Poglavlja VII.

3.-5. Komisija je o žalbama Aladina Paućinca takođe vodila objedinjenu raspravu, budući da su tekstovi objavljeni na tri portala gotovo identičnog sadržaja. Iz dela raprave i odlučivanja o žalbi na portal „Novosti“ bila je izuzeta Olivera Milošević, zaposlena u „Politici“, koja ima istog vlasnika kao i „Novosti“. Iz rasprave i odlučivanja izuzela se i Milena Vasić, jer je, kako je objasnila, advokatica koja je podnela žalbu njena prijateljica, kojoj je delimično pomogla u pripremanju žalbe. Sve tri žalbe, podnete preko punomoćnice, odnose se na incident koji se 21. oktobra dogodio u Novom Pazaru, a koji su izazvali navijači istoimenog fudbalskog kluba. Paućinac je u ovim tekstovima predstavljen ne samo kao organizator napada navijača na policiju, već i kao neko ko je na čelu nevladine organizacije koja je, između ostalog, „predvodila lažne ekološke proteste predviđene da sruše vlast u Srbiji“ i koja je „pozivala na klanje srpskog naroda“. Filip Švarm je, u toku rasprave, ove tekstove ocenio kao „sramne“, potpuno u duhu targetiranja ljudi i crtanja meta na leđima, iznošenjem strašnih optužbi, i „kao još jedan doprinos beščašću u kojem živimo“. Čoveku je jednostavno „napakovano“ sve što se svaki dan objavljuje o raznim ljudima – huligan, kriminalac, vandal, potestuje protiv litijuma...sve fraze koje koriste protiv svih, ništa ove redakcije ne znaju o njemu“, rekao je. Naglasio je da je posebno opasno što se sve dešava u multinacionalnoj sredini u kojoj se na ovaj način dižu tenzije, kao i zbog toga što se to objavljuje kao da postoji dozvola vlasti. Tamara Skrozza je rekla da ovo primer kampanje koje mediji sve češće vode protiv određenih ljudi, te da je reč o nečemu „užasno zlokobnom“. Činjenica je da se slični tekstovi ili isti tekstovi pojavljuju simultano u više medija, je, kako je objasnila, prvi znak da je reč o kampanji protiv određene osobe i dodala da u novom Kodeksu postoji odredba koja se odnosi upravo na takve slučajeve, kao i da treba zabeležiti da Komsijja nikada do sada nije na jednoj sednici imala nekoliko ovakvih žalbi. Jelena Petković je ukazala da su tekstovi u tri različita medija objavljivani u razmaku od 15 minuta, što takođe upućuje na organizovanu kampanju. Olivera Milošević navela je da način na koju su mediji pisali u ovom slučaju predstavlja pretnju po bezbednost žalioca, posebno ako se uzme u obzir odakle je. Ana Martinoli je ukazala i na to da je neshvatljivo sa kakvom lakoćom i koliko neodgovorno se besomučno u

javni prostor „bacaju“ veoma ozbiljni pojmovi, kao što je genocid, bez profesionalne odgovornosti, ali i brige o tome kako će to uticati na ljude o kojima se piše. Nadežda Budimović je istakla da se mediji, nažalost, više uopšte ne bave činjenicama – iz tekstova ništa nismo saznali o samom događaju, već je samo iz svega „izvučen“ jedan čovek kome se u medijima „sudi“ kao neprijatelju države. Komisija je, po okončanju rasprave, jednoglasno odlučila da su „Informer.rs“ i „Novosti.rs“ prekršili tačke 1, 2, 3, 4 i 5 poglavlja I i tačku 6 poglavlja IV, a IndeksOnline tačke 1, 2, 4 i 5 poglavlja I i tačku 6 poglavlja IV.

6. Dragana Ćendić žalila se Savetu za štampu na tekst i komentare čitalaca, tvrdeći da su iznete neistine i uvrede na njen račun sa namerom da je diskredituje u javnosti. Takođe je navela da joj se spornim tekstom „crtu meta na čelo“ i da joj je ugrožena bezbednost, kao i da su komentari uvredljivi, mizogini i ponižavajući, te da je redakcija morala da na njih reaguje. Tamara Skrozza je rekla da će i ovoga puta, kao uvek u poslednjih desetak godina, biti uzdržana, jer se cirkus u kojem dva medija iz Čačka pokušavaju da instrumentalizuju Savet i da ga koriste za svoje međusobne obračune nastavlja i da to više nema nikakvog smisla. Dodala je, međutim, da Komisija ne sme olako da pređe preko angažmana Stojana Markovića, vlasnika i urednika portala u lokalnoj skupštini, u kojoj je šef odborničke grupe. Rekla je, iako to to nije predmet žalbe, Komisija mora da ukaže na to da je politički angažman novinara, odnosno urednika, po Kodeksu najstrože zabranjen. Olivera Milošević je ukazala na to da autor teksta nije potpisan i složila se sa Skrozzom da je u ovom slučaju radi o sukobu Gvozdena Nikolića i Stojana Markovića, a da je Ćendić postala „kolateralna šteta“ tog sukoba“, te da će i sama razmisliti da li će i dalje odlučivati o ovakvim žalbama. Rekla je da je tekst „na ivici“, da ne može da se saglasi sa tim da je nekome, ako je sarađivao sa nekim medijem, vlasnik tog medija 'šef'... Komentari u tekstu poput 'devojka sa ibarske magistrale' su nepotrebni i potpuno mizogini, a ne vidi ni potrebu da se ispod ovog teksta objavi tvit koji aludira na njen fizički izgled, niti šta je suština objavljivanja teksta uopšte, osim da postoji nekakva loša namera. Ona je dodala da je tekst tako napisan da ne može decido da se kaže da postoji prekršaj Kodeksa, ali da se za komentare to može reći, kao i da je odgovor redakcije veoma problematičan. Nadežda Budimović je ocenila da je tekst „na granici doborog ukusa“ i dodala da je način na koji je redakcija odgovorila Savetu za štampu neprimeren, a da su komentari ispod teksta odvratni, ružni i nedopustivi i da je sramotno da se tako nešto objavljuje. Zlatko Čobović je rekao da, prema informacijama koje ima, Stojan Marković je smo vlasnik, a nije više ni novinar, ni urednik, na šta je Olivera Milošević odgovorila da u impresumu portala piše da je urednik. Komisija je sa deset glasova „za“ i jednim „uzdržanim“ odlučila da je prekršena tačka 6 poglavlja IV, kao i da se redakciji preporuči da komentare ukloni. Zaključeno je i da u obrazloženju odluke treba navesti da je politički angažman novinara neprihvatljiv.

7. Članica Komisije za žalbe Saveta za štampu Ana Martinoli podnela je žalbu zbog teksta u kojem je označena kao organizator studentske blokade na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, a iznete su i optužbe za zloupotrebu profesionalnog i akademskog položaja i trgovinu uticajem i niz neistina koje zadiru i u njen privatan život. Sporni tekst, kako piše u žalbi, smatra pritiskom na rad komisije za izbor saradnika na FDU, čija je članica. Ana Martinoli je bila izuzeta iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi, kao i Olivera Milošević. Milena Vasić je rekla da ovako tendenciozno napisan tekst nema poente ni demantovati jer bi to samo ugrozilo lično dostojanstvo žaliteljke. Dodala je da je tekst sraman, da sadrži i niz vrednosnih sudova koji nisu zasnovani ni na kvim činjenicama i dokazima, a takođe su deo jednog „specifičnog feljtona“ u kojem se našao svako ko je podržao studentske proteste, te da

je tekst primer hajke. Jelena Petković se saglasila sa njom i primetila je da ni ovaj tekst nije potpisan, što bi komentar morao da bude. Tekst, međutim, nije ni komentar, već napad na Anu, njenu ličnost i karakter. Tekst je objavljen u situaciji podignutih tenzija u društvu, a njene aktivnosti se označavaju kao ekstremističke, i zato je ovo, pre svega, targetiranje i ugrožavanje njene bezbednosti. Filip Švarn je ukazao na to da je rečnik koji je korišćen u tekstu zapravo rečnik trenutne vlasti, jedan sistem diskvalifikacije ljudi koji dugo traje. Istakao je da Komisija na sednici ima čak sedam nepotpisanih tekstova u kojima je leksika potpuno ista, a koju slušamo i od predstavnika vlasti. Tamara Skrozza je naglasila da je tekst toliko komičan i besmislen da ga čak nisu preneli ni drugi tabloidi. Istakla je da je Ana Martinoli osoba za koju nikada ne bi pomislila da bilo ko ima razloga da je napadne, ali ako se čak i njoj to dogodilo, onda zaista može svakome. Jelka Jovanović je ukazala, na kako je rekla, neverovatno kreativno tumačenje šta su činjenice, a šta vrednosi sudovi u odgovoru redakcije na žalbu i dodala da je ovo vrlo opasno i ozbiljno ugrožavanje bezbednosti osobe o kojoj se piše. Olivera Milošević je rekla da, bez obzira što ne može da učestvuje u raspravi, želi da kaže Ani da je podržava i da joj je žao što joj se ovakvo nešto dogodilo. Komisija je, posle diskusije, jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1, 2, 3, 4 i 5 poglavlja I, tačka 1 poglavlje IV, tačke 1 i 4 poglavlja V i tačka 1 poglavlja VII.

Sednica je završena u 19.25 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Zlatko Čobović